

Az élő ház

Csend és a kései órák sejtelmessége tapad a hosszú folyosóra. Mint ahonnan sikerült teljesen kivonni azt a tényállást, hogy még percekkel ezelőtt pizzamás fiatal fiúk mászkáltak fel-alá rajta, készültek lefeküdni, fogat és lábat mostak a mosdóban, kopott és telefirkált ajtajú préselt lemez szekrényeikben tettek-vettek, hangoskodva beszélgettek, cukkolták egymást; egyszóval felnőttiséget, önállóságot játszottak maguknak, egymásnak. Mostanra mindenki eltűnt a folyosóról, megszűnt minden mozgás, csak a csend és a sejtelmesség maradt, az növekedik egyre jobban, mintha nem csak a folyosóhoz tartozna, hanem egy kitartóan előrefele néző, merev tekintetű is, ami már rég levált tulajdonosáról, és ezért arra kényszerül, hogy sajátosságait innen a folyosóról gyűjtse össze, a folyosót megülő némaságból és sejtelmességből épüljön fel.

Mintha lejtene előrefele a folyosó, oly könnyedén lehet haladni rajta. Előre a bal oldalon összezáró szekrény sor mellett, ebben a barlangszerű képződményben, amelynek falai elveszítették jól ismert tömörségüket, be-bemozdultak, mintha légies, függőnyszerű anyagból készültek volna, sőt valamilyen megfoghatatlan zöldes fény is átszüremkedett rajtuk. A folyosón sötét van. Csak egy gyertyafényi remegés vetül ide-oda rajta, ezért a folyosó hosszát sem lehet belátni, csak tudni lehet: néhány méter után balra a konyhába vezető lépcsőre nyílik az ajtó, az után pár lépésre, ugyanazon az oldalon, két fiúvéccé található, míg valahol távol, a messzeségbe, egy emeletre vezető lépcsősor, amelyen a lányok szobáihoz lehet fellopakodni. Kevés ez a fény, mégis a folyosó egy-egy részlete hirtelen belekerül a fénykörbe, láthatóvá teszi magát, most éppen egy felirat egy levert lakatú szekrényen, „tudod, hogy ez nem igaz, tudod, hogy ez hazugság”, olvashatóak a kék színű golyóstollal felfirkált imbolygó szavak, de a következő pillanatban a fény áthatol a tér porózus szövetén, és a folyosó jobb oldalán található mosdó egyik kagylójának fémcsapja válik láthatóvá, sőt hallhatóvá, mert a rosszul záródó csapból kövér vízcseppek indulnak alá, újra és újra, idegesen nekiütődve a mosdókagyló pókhálószerűen repedezett kerámia aljának.

Mielőtt végleg beragadna, vissza kell emelni innen a tekintetet, bele kell találni újra a folyosó irányvonalába, ami nem megy egykönnyen, túl megfoghatatlan, anyagtanul minden, alig jelenik meg valami, máris felszívódik, vagy áttűnik rajta valami más – most éppen a szekrényajtó imbolygó betűin egy pókháló, amely egy átellenben lévő szekrény felső polcának jobb sarkát hálózta be; a pókháló előtt lekopott sörtéjű fogkefe, vásott élű, fanyelű bicska, meg Apollinaire *Tizenegyezer vessző* című, szakadtra olvasott könyve hever, mert valamikor odahelyezte őket egy meggondolatlan kéz, konok véglegességet háromszögelve ezzel az összefüggéstelenségben. De nem csak véglegességet, hanem elhagyottságot is, mert a folyosón növekvő némaság és sejtelmesség hamar felfedi egy másik arcát, miszerint ez

a némaság és sejtlemesség lehet, hogy egyszerűen csak távolság, távolság mindattól, ami itt van, ami elhagyottságot teremt, mintha világúri árvaság rakta volna szét maga körül ócska kellékeit, ezeket a lesúrlódott, áttetszővé vált, ezért egymáson könnyen áttűnő, egymást elfedő képeket, amelyek, mint denevérek a vaksötét barlang mélyén, összecsongolyodva várják a rájuk vetülő világosságot, hogy hirtelen összerezzenhessenek, megelevenedhessenek, szárnyra kapjanak, és csapatoslag nekirepüljenek a kinti harapós fénynek.

Mintha egy hatalmas reflektort kapcsoltak volna fel egy pillanatra.

Hirtelen Vatta feje tűnik fel, ahogy a szekrény sor oldalán nyíló hálósoba előtt rejtőzködve, egy szekrény takarásából próbál kileskelődni. Megint a kibolyhosodott, lilás fürdőköpeny van rajta, annak zsebeibe csúsztatta be kezeit, dagadt fején szuszogó fontoskodással, szemében ferde ijedtséggel, így próbál kikukkantani a szekrény mögül. Kapé küldte ki őt állni, mert Bélabá még ilyen későn is szeretett rajtaütni a szobán, torkát köszörülgetve, gúnyosan odaszúrva egy-egy mondatot, „még élsz, Kristóf?”, de attól is lehetett tartani, hogy megelégedve az engedetlenséget, egy-egy atyait is kioszt a bentlakó seregnek.

Ott leskelődik Vatta a zöldre festett faajtó előtt, amelynek felső felén egy beüvegezett rész található, amelyet belülről csipkézett szegélyű, azonosíthatatlan színű függöny takar, rajta tompa fény sugárzik kifelé. Túl szűk az ajtókeret, éppen csak el lehet félni Vatta mellett. Meg is lehetne érinteni, de félő, hogy mint kelt térsztában, úgy fog a kéz elsülyedni benne, meg az őt körbelengő szag is visszataszító, a fiatal, kövérkés test csipős kipárállása, ami egy szakadozott, szétaposott tornacipő belésének szagára emlékeztet. Így is túl közel kerül a feje, jól láthatók arcán az éppen nekiinduló szakáll kunkorodó szálacskái meg a feje magasságában jobbról, nem, balról, a rajszöggel rögzített hálónévsor, huszonnégy név egymás alatt, kisilabizálhatatlan, összemosódó, fekete színű, nyomtatott betűkkel írva, amelyeket egy Underwood márkájú amerikai írógéppel vittek fel a lapra.

Az ajtó túlololdalán hirtelen megrebbe a függöny sarka. Talán valaki ki akar nézni odabentről. De nem fedi fel magát, a szűrt fény továbbra is egyenletesen sugárzik kifelé. Még is szinte tapintható a mozdulatlan vászon figyelmeztetése: valami más is van odabent. Összesesűrűsödő félelem, megilletődöttség, vakmerőség, amire nem lehet csak úgy rányitni az ajtót. Mintha időt kellene adni annak, hogy odabent a formátlan formákba rendeződhesse. Izzadságcsepp indul lefele lassan a halántékon. A színtelen függöny azonban továbbra sem mozdul, bár mozdulatlansága mégis él, ugrál, pulzál, hol magán tartja, hogy visszaveri a tekintetet. Egy halotti lepel lehet annyira eleven, mint ez a jelentéktelen rongydarab. Pedig lehet tudni: a büntett csak a képzeletben rettenetes. Amikor látszani kezd, egyből természetessé válik, mindent felfed magából, és jól illeszkedő mozdulatok sorára esik szét. Nincs is miért tovább várni, rá kell törni az ajtót, hogy végre elkezdődhessenek a mozdulatok, hogy elkezdődhessen minden.

Felülről tárulkozik ki a szoba. Valahonnan az égő mellől, amelyet nem lehet látni, de a fény mennyiségéből és állagából ítélve az égőt nem takarja lámpabúra. Míg a folyóson kevéssé a fény, itt túl sok van belőle, szinte szétszalazható pászmákba omlik alá, sárgásan, csillogóan megülve a lenti viszonylatokon, egyetlen nagytotálba, egy ellipszis alakú képbe rántva össze a téglalap alakú hálósobát.

Csak így tud egyszében megmutatkozni az, ami odalent van.

Aminek meg kell mutatkoznia, mert az egész kezd történni odalent.

Először a hosszú, vaskos faasztal mutatja meg magát. Mintha azzal, hogy magára vonja a figyelmet, képes lenne eltakarni azt, ami pedig már általa is történik. Hidegen világító fehér lapjáról itt-ott már lepattogzott a festék, élén mély bicskanyomok éktelenkednek. Az egésznek van egy szinte átkarolható terebélyessége, testessége, amely a vastag asztallábak felől válik érzékelhetővé. Hordozzák a súlyt. Akár egyszerre tizenkét fikat, akik az asztalon jelentésre készen, vigyázállásban, libasorban állnak. „Büntetésünket megérdemeljük, éppen ezért bekapjuk a saját nemi szervünket” – harsan fel egyszerre a tizenkét fiúhang.

Most teljesen üres az asztal. Csak egy zöld műanyag borítóval fedett füzet jelenik meg rajta egy pillanatra, majd egyből eltűnik, belesülyed a bántó fehérségbe. Nem is lehet sokáig időzni rajta, valami sokkal fontosabb ragadja el a tekintetet, az asztal előtt elterülő, kék, kirojtosodott szélű szőnyeg, amelyre most szemben az asztallal egy vasszéket állítottak. Iván ül rajta, térdig letolt alsónadrágban, és elszántan, vigyorogva néz szertesét. Ele-

ven, fürkésző tekintete feléleszti a szobát. Odarántja az asztal közelébe a szoba két oldalán egymás mellett sorakozó emeletes vaságyakat, az asztal és az ablakok között szabadon hagyott, térbe lehelyezett székeket. Közel hozza, látni engedi a fiúkat.

Mindenki ott van.

Ott van Kristóf, Alfréd, Kápé, Hevi, Ottó és Hajaska. Ott vannak a többiek is, ott kell lenniük, habár nem látszanak: Günti, Szécsi, Kölyök, Szálka, Tüske, Nyugi, Retek, Alki, Ábel, Mihály, Madár és Ropi. Csak Vatta áll kint az ajtó előtt, habár ő is megpróbál néha beleskelődni a függöny által szabadon hagyott résen. A székeken terpeszkednek el, az ágyakon ülnek, vagy hason végigheverednek, fejüket kezükre támasztva. Ott vannak Iván körül, felül, még alul is. Tekintetükben kíváncsiság ég, arcukon izgatottság remeg, és várják, hogy elkezdődjön, amit beígértek nekik.

Nem gondolták, hogy magukkal kell szembenézniük.

Szembetörténniük.

Először az ujjai közé fogja a puha húst, úgy kezdi húzogatni az előbőrt. Maga elé néz, arca merevvé válik, homlokán lassan elmélyül egy ránc. Csak a feladatra koncentrálna. Pontos mozdulataival úgy próbálja kisajtolni a vágyat magából, mintha az képes lenne a testen kívül is létezni. Közben kuncogások hallatszanak az ágyak felől. Még a cirkusz részének tűnik az egész, amibe bele lehet, bele kell rondítani. „Húzd rá, cigány”, röfög fel Retek a sarokból.

Úgy tűnik, kell a biztatás, mert még mindig nincs merevedés, csak Iván pontos, nekifezült arca rándul össze röviden. Jobban magára fordul. Nemi szervét két tenyere közé fogja, s úgy kezdi egymáshoz dörzsölni őket, mintha fázós kezeit melengetné. Valami felengedhet benne, indul el egy izzadságcsepp a halántékán. Kezd kitarulni, veszélyessé válni, kapja el Kristóf a tekintetét. De nézni kell tovább, nem lehet elfordulni, nyílegyenes labirintus az egész, vérző tarajú kakas, a hátsó udvar mélyén kikapart patkánytetem.

Már szenved Iván. Eltátja a száját, amitől furcsán behorpad kétfelől az orcája. Mint partra vetett hal, gyorsan szedi a levegőt. Felnéz, kényszeresen elvigyorodik, de beletörök a vigyor az arcára kúszó kínba. Hiába tiltakozik, elborítja a vágy. Teljesen kitarolja. Ide-oda dobálja. Mi történik? Ki történik? Nincs ekkora mélysége a vágnak. Pedig van, több is van, kezeivel húzza szét, úgy emeli meg a fitymáját. Nyálat gyűjt a szájába, beleköp az így képződő résbe. Mintha magába élvezne.

Senki sem mozdul. Karcos csend üli meg a hálót. Pedig valahol távol, egy másik bolygón, még élesen felröhög Retek.

Ebben a csendben élvez el Iván. Könnyecseppek formájában hagyja el a vágy.

Továbbra sem mozdul senki. Ülnek, fekszenek ágyaikon, székeiken.

Nem lehetett az ehhez szükséges tudást megszerezni. Nem volt honnan. Hiába nem néznek egymásra, de mindenki pontosan látja, érzékeli a másikat. Mintha meztelenül hajtották, rugdosták volna ki őket egy nyílt térre. Csupa félénk, falusi fiút. Legénykét. Kicsiny, töpörödött, kézben zsigorgatott, szénára, paplan alá, petróleummal feldörzsölt padlóra, párlejes pornóújságra csurgatott vággyal. Az apjuk, az anyjuk tanulni indította el őket otthonról. Felkészülni az életre. Pedig senki nem indult el otthonról közülük. Mind kevesek voltak az induláshoz. Most pedig e nélkül kell megérkezniük. Itt lenniük. Együtt lenniük. Együtt történniük ebben az irtózatossággal.

Kápé ötlete volt. Öt lejtbe került fejenként. Két isler és egy Rio márkájú üdítő árába. De csak Iván merete elvállalni közülük, tudta megszerezni a pénzt, százöt lejt, amire később egy csomag Kentet vett. Igaz, ő kést tartott a párnája alatt.

Anélkül, hogy egymásra néznének, végre megmozdulnak, felállnak. Aludni kell tért, másnap hatkor ébresztő. De hiába nem néznek egymás szemébe, hiába hallgatnak, úgy indulnak szerteszét a szobában, mint akik tudják, egy életre össze fognak tartozni. Jobban, mint mások, jobban, mint az egyszerű barátok. Hiszen ők látták, jól ismerik egymás farkát. Egymás sok-sok titkos, bűnös öröme és szomorúságát. ■ ■ ■